

Otoportrenin poetikası

Ressam Celia Paul'un 'Otoportre'si bir tür atölye metin. Resme giderken yazıya tutunmuş bir sanatçı o, "Resim bana ifade özgürlüğümü verdi; yavaş yavaş düzyazının, şiirin ve bütün sözcüklerin yerini aldı" demesi anlamlı...

“Resim kaybetmenin dilidir” diye düşünen bir ressamın fikirlerini özellikle merak edersiniz. Her sanat bağimsiz olsa bile yaratıcılık kökenleri bakımından ortak noktalarda buluşurlar. Celia Paul de resim hakkında konuşurken farklı sanatların alanına girer kendiliğinden. Kaldı ki günlük tutmak ve şiir yazmak gibi yazıya bağlı bir geçmişi var onun. “Benim için şiir, resmin konuşmayan diline doğru bir köprü oluşturdu” demesi de bu yüzden. Resme giderken yazıya tutunmuş bir sanatçı sonuçta. Yine her sanatın doğasında taşıdığı özgürlük tutkusunu da o böyle keşfetmiş. “Resim bana ifade özgürlüğümü verdi; yavaş yavaş düzyazının, şiirin ve bütün sözcüklerin yerini aldı” demesi anlamlı.

Kendisini bir portre ressamı olarak görmese de “Ben baştan beri hep kendi hayatımı aktarıyorum, kendimin ve ailemin yaşadıklarını kaydediyorum” diyor Celia Paul. Kitabın isminin ‘Otoportre’ olması bu sebepten de anlamlı ancak şahsi görüşlerin yokladığı çoğul algı asıl dikkat çekici olan. “Benim tecrübelerime göre, erkekler poz verirken sessiz kalmıyorlar. Kadınlar ise daha kolaylıkla hareketsiz oturabiliyorlar ve kendi dünyalarına dalıyorlar...” cümlesini okuduğunuzda sanattan taşan duyularını görürsünüz. **‘Her yaratıcı edimde’ uzakta kalmak kadar içinde bulunmak ikilemi hep bulunsa bile, ‘tarih boyunca çoğunlukla sanatçıdan ziyade sanatın konusu olarak görülen’ kadınlar için kılavuz olma amacını da güdüyor bu kitapla Paul. Erkeklerin kolaylıkla bencil olabildiği sanat dünyasında kadınların zorlu yolunun altını çiziyor.**

‘Otoportre’ anne, baba, kız kardeşler, sevgili (sonra eş) ve erkek çocuk arasında ressam olarak yükselmiş bir kadının öyküsü aynı zamanda. Atölye metin de-

mek mümkün. Zaman zaman tutulmuş günlükler bu öyküye belgesel tonu da kazandırıyor. Bir ressamın hem resimleri hem de yazdıklarıyla ‘kendi kendisinin konusu’ olabilmesini gösteriyor ayrıca. Çevrenin güzelliğinden etkilenecek resme yönelmiş Celia Paul. ‘İçsel dünyasını korumanın ve kontrol etmenin’ yolu olarak yaşamış ressamlığı. Bir misyonerin kızı olarak Hindistan’da doğup Londra’da ressamlığın odağına konarken pek çok süreçten geçmiş. Kan kanserine yakalanmak gibi ağır sorunlarla boğuşmuş başta. Nihayetinde ‘en kişisel sanat türü olan resim’de başarılı olduktan sonra, geriye doğru çatmış ‘Otoportre’sini.

Kavramsal olandan değil yaşamsal alandan resim düşünceğine varmış gibi gözüküyor Celia Paul. Ailenin karışık kaybolması, çözülüp toplanması gibi resim de ‘ümit etmek, sonra hüsrana kapılmak, sonra ümitlenmek’ arasında gidip gelmiş sanki. Böylece ‘boyanın katmanlarını tekrar tekrar sıyırmak ve yeniden yapmak’ anlamlı olmuş.

Celia Paul’un ‘Otoportre’sini çekici kılan aynı zamanda anlattıklarının resimlerine de yer vermesi. Okur, yazıyla resmin uzayında yol alabiliyor. Atölyesi, hayata baktığı kadar onun içine ve insanın öyküsüne açılıyor. Sanatı, poetikayı, hayatı, resim yoluyla düşünmek için samimiyetle yazılmış, çoğul okumaya açık bir kitap ‘Otoportre’. Bir yönden de yazılı bölüm bittikten sonra ‘Görseller’le tekrar başlayan bir kitap. ■

OTOPORTRE

Celia Paul
Çeviren: Mine
Haydaroğlu
Yapı Kredi Yayınları,
2022
176 sayfa.